

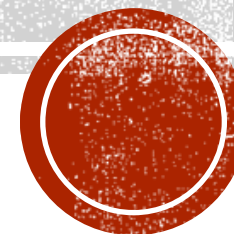
Sveučilište u Zagrebu / University of Zagreb
Tekstilno-tehnološki fakultet
Faculty of Textile Technology

Znanstveno-istraživački centar za tekstil (TSRC)

MOŽE LI MODA BITI ODRŽIVA?

Izv.prof.dr.sc. Irena Šabarić Škugor

DAN OTVORENIH VRATA ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKOG CENTRA ZA TEKSTIL 2024.

1992. održan „Earth Summit“ u Riu
naglasak na socijalnim aspektima održivog razvoja.

1. Poštovanje i briga za zajednicu.
2. Pобоljšanje kvalitete ljudskog života.
3. Promjena osobnih stavova i praksi.
4. Omogućavanje lokalnim zajednicama brigu o svome okolišu.
5. Predlaganje nacionalnog okvira za integraciju održivog razvoja
6. Kreiranje globalnog saveza.

Tekstilna i modna industrija značajan dio globalne industrije zbog svoje ključne uloge u ekonomiji.

- izvoz tekstila i odjeće u svijetu dosegao je vrijednost od oko 657 milijardi eura u 2019.

(Prema podacima Svjetske trgovinske organizacije)

- Tekstilni i odjevni sektor Europske unije u 2023. imao je:

- 197.000 poduzeća

zapošljavaju oko 1,3 milijuna ljudi (više od 70% zaposlenih čine žene)

- ostvaruju godišnji prihod od 170 milijardi eura.

- Izvoz 64 milijarde eura,

- uvoz 115 milijardi eura

Od tih poduzeća, 99,7% su mikro, mala i srednja poduzeća, dok 67% posluje u modnoj industriji.

Europska unija, zauzima drugo mjesto u svijetu po izvozu tekstila i odjeće, odmah nakon Kine.

Prema Euratex-u trećina tekstilnih i odjevnih proizvoda proizvedenih u Kini prodano je na tržište Europske Unije

U 2023. godini, 82% ukupnog uvoza iz trećih zemalja odnosi se na 10 najvećih dobavljača Europske unije

dok je 66% ukupnog izvoza u treće zemlje napravilo 10 najvećih kupaca iz EU-a

Brza moda

Spora moda

- Održiva moda se vodi načelima:
- Ekološki prihvatljive metode u izradi odjeće
- Dizajn bezvremenski,
- Materijali iz provjerenih i održivih izvora, (provjereni opskrbeni lanci)
- Minimaliziran utjecaj na okoliš
- Male serije
- Mogućnosti recikliranja materijala i/ili popravka odjeće

Greenwashing!

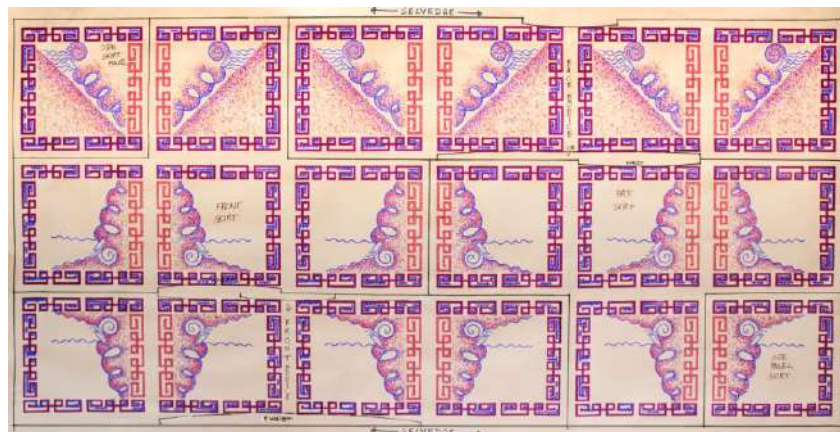
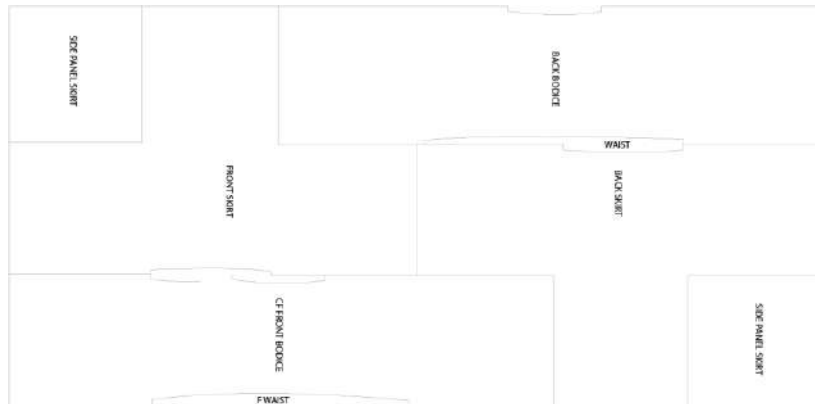
- **Zero waste**

- Koncept bez otpada (engl. zero waste) je metoda koja u dizajnerskom procesu i proizvodnji odjeće minimalizira ili eliminira međukrojni gubitak nastao nakon krojenja.
- Issey Miyakea istražuje koncept bez otpada i primjenjuje ga već krajem 20. stoljeća.
- Napušta klasičnu konstrukciju.

- **Zero waste**

- Dizajnerica Zandra Rhodes koristi metodu „Patchworka“ u kojoj se spajaju manji komadi tkanine koji čine cjelinu.

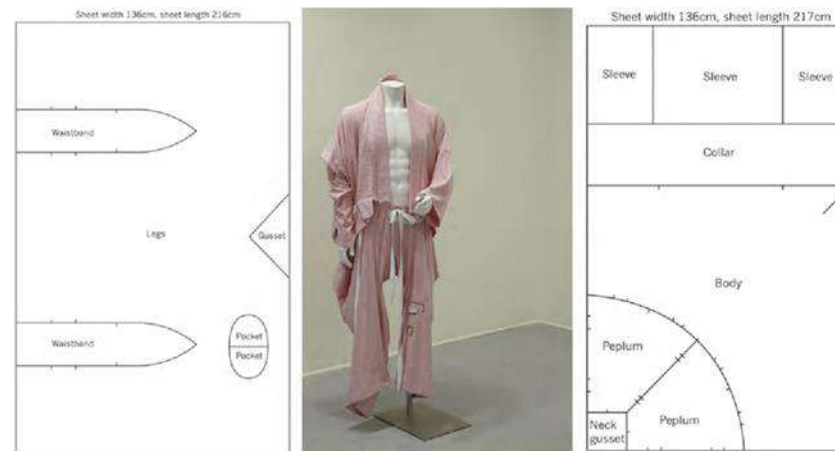

Crepe de Chine Wrap Dress 'Chinese Squares', Chinese Collection
Spring/Summer, 1980, Collection of the San Diego History Center, Gift of Lucretia G. Morrow, Copyright Zandra Rhodes

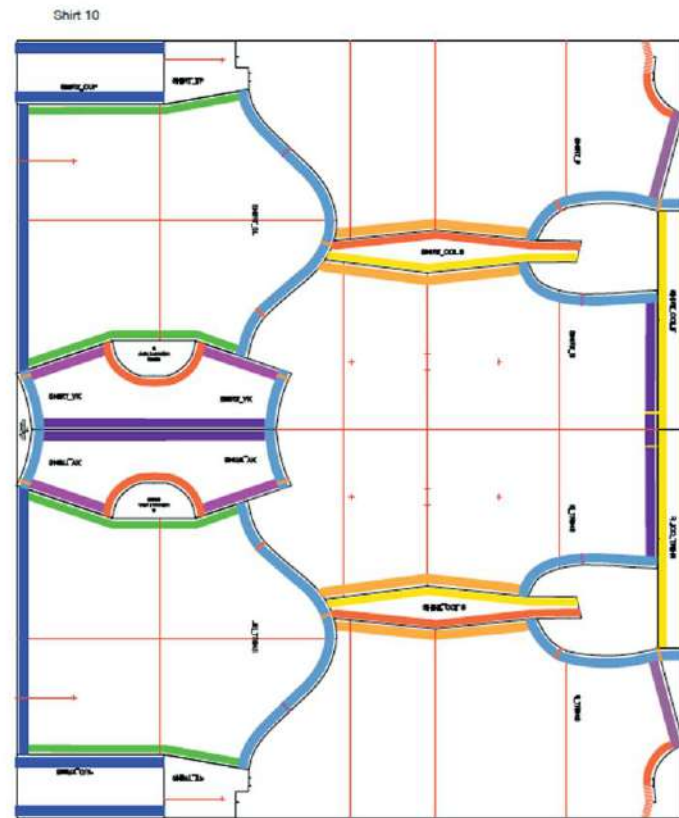
- **Zero waste**

- Holly McQuillan i Timo Rissanena otvaraju put inovativnim pristupima dizajna odjeće prema načelima održivog razvoja i istražuju dizajn i izradu odjevnih predmeta prema konceptu bez otpada.

Timo Rissanen, 2013.

Julija Lumsden muška košulja

EDUKACIJA STUDENATA

- FashionTEX European Academy for Young Designers to Study Innovative Technologies in Digital Fashion Design
- **Fashion TEX**
- CREA-CULT-2023-COOP-3 — European Cooperation projects Large Scale
- Trajanje 3 godine
 - EKA Estonian Academy of Arts, EE
 - FAUL Faculty of Architecture University of Lisbon, ES
 - KOEFIA Academy Rome, IT
 - KNUTD Kyiv National University of Technologies and Design, UA
 - Art Academy of Latvia, LV
 - Lodz University of Technology
 - University of Zagreb Faculty of Textile Technology, HR
 - The Amsterdam Fashion Academy, NL
 - Vilnius Academy of Arts, LT
 - Academy of Arts Architecture & Design Prague
 - WHZ University of Applied Sciences Zwickau
- 11 partnera iz Europe

Fakulteti i škole koje se bave modom u Europi često su iza onoga što je industrija već implementirala.

Različite faze obrazovanja:

neke poučavaju na višoj razini, druge su tek na početku obuke o digitalnoj modi.
FashionTEX uklanja te razlike.

Znanost i tehnologija se udružuju s dizajnom u službi održivosti

- **Fashion TEX**

- **CREA-CULT-2023-COOP-3 — European Cooperation projects Large Scale**

- Sudjeluju profesori i stručnjaci iz područja modnog dizajna
- Učenje novih vještina u modnom dizajnu, prenošenje znanja studentima
- Nova rješenja za digitalni modni dizajn u FashionTEX Ateliers
- Pomaknuti granice tradicionalne modne i tekstilne proizvodnje i omogućiti održivija dizajnerska rješenja

Implementacija digitalne mode realizirat će se u različitim modulima projekta:

ATELIER tečajevi kod svakog partnera pojedinačno

Zajednički MAKERSPACES

Javne MODNE REVIJE

Po 2 najbolja studenta od svakog partnera imaju priliku predstaviti svoj rad i učiti dodatne vještine u okviru FashionTEX Makerspace

Završna revija najboljih studenata

FashionTEX Show 2025. - Chemnitz, Capital of Culture 2025

FashionTEX Show 2026. - Riga

Vještine, znanje i tehnologija u sinergiji

Primjena u modi, odnosno dizajnu odjeće

Kombinacija znanja i vještina kod fizičke izrade odjeće i digitalnih alata dizajneru olakšavaju vizualnu prezentaciju,

kreativno eksperimentiranje,

potragu za tehničkim rješenjima

potiče razmišljanje i podiže svijest o održivosti na viši nivo.

AUGMENTED WEAVING

eksperimentalni istraživački projekt koji kombinira jacquard tkanje i digitalne tehnologije.

Pokrenule su Anita Michaluszko i Flavia Bon 2021. Njihov je rad prikazan na Dutch Design Weeku 22, nominiran za Swiss Design Awards 23, osvojio je Swiss Design Award 24 i dio je stalne zbirke Museum für Gestaltung u Zürichu.

<https://www.flaviabon.com/augmented-weaving-on-the-fraying-edge>

<https://www.instagram.com/reel/CrfxcYvoUM7/embed/?autoplay=1>

Prednost za studente

Konkurentnost na tržištu rada naglo će porasti zbog stručnosti u digitalnoj modi i iskustva u međunarodnoj suradnji.

Nina Doll
Vizualna umjetnica iz Berlina

<http://nina-doll.com/category/work/>

Taskin Goec

Digitalni dizajner i konceptualni umjetnik iz Berlina

<https://www.showstudio.com/projects/fashion-film-exclusives/fashion-film-spaces-of-desire?autoplay=1>

ZAKLJUČAK

Može li moda biti održiva?

Obrazovanje

Podržavanje dobre prakse

Promocija spore mode

HVALA NA PAŽNJI!

